

Kozma Gábor válasza

Prof. dr. Nemes-Nagy József DSc, egyetemi tanár opponensi véleményére

Elsőként is szeretném megköszönni Professzor Úrnak, hogy elvállalta opponenciára az MTA doktori fokozat megszerzésére benyújtott disszertációm.

Alapvetően egyetértek Opponensem azon véleményével, hogy a nemzetközi és a hazai területi-települési szintű kutatásokat új feladatok elé állította a modern terciér szektorok vizsgálatának szükségessége. Úgy vélem ugyanakkor, hogy mind Európában mind pedig Magyarországon magas szintű elemzések születtek ezen a téren (pl. oktatásföldrajz, egészségföldrajz, turizmusföldrajz), és ezekhez zárkózott fel az elmúlt időszakban a sport térbeliségének a kutatása is.

Opponensem véleménye szerint a címben jobban fel kellett volna vállalni a disszertáció alapját jelentő modern funkciót a sportot. Távolsgártartásomat alapvetően két dolog indukálta. Egyrészt tudománypolitikai szempontból nem tartottam célszerűnek, másrészt a címválasztással is arra szerettem volna utalni, hogy itt alapvetően egy településföldrajzi témájú disszertációról van szó.

Az opponencia következő súlyponti része a tetraéder modellnek, illetve annak módosított változatának a disszertációban betöltött szerepével foglalkozik. A disszertációban alapvetően kétfajta funkciót szántam ennek az elméleti megközelítésnek. Egyrészt – Nemes-Nagy József véleményével összhangban – az értekezés szerkezeti logikáját megalapozó sorvezetőnek tekintettem, másrészt célom volt az 1980-as évektől megfigyelhető új viszonyokra történő adaptálása is. Véleményem szerint ezen modern – „poszt” előtaggal is jellemezhető – időszak elemei jól beilleszthetők a hagyományos tetraéder-modell elemei közé, maximum kibővített vizsgálati területet igényelnek (pl. a társadalom fokozottabb szerepvállalása, a természeti környezet hangsúlyozottabb figyelembevétele, a gazdaság új ágazatainak az elemzése). Új fejleménynek én a helyi irányítás megnövekedett szerepét tekintettem – sajnálatos, hogy egyes országokban ezzel ellentétes tendenciák figyelhetők meg –, és ez indokolta a helyi önkormányzatok eredeti modellbe történt beillesztését.

Opponensem szükségesnek tartotta volna egy olyan táblázat beillesztését, amely a sport funkcióinak a rendszerezett bemutatását tartalmazta volna. A disszertáció megírása közben magas is elgondolkodtam ezen, azonban a Professzor Úrnál nagyobb mértékben élt bennem a félelem, hogy ilyen rész nem tolt volna el munkámat túlságosan sporttudományi irányba. Emellett úgy vélem, hogy a sport leginkább elfogadott és elemzett három funkciója (gazdasági, társadalmi és politikai funkció, illetve ezek alterületei – például társadalmi funkció: egészségügyi állapot javítása, emberek közötti kapcsolat erősítése, kikapcsolódási-szórakozási lehetőségek biztosítása) – igaz nem ebben a szerkezetben – de többé-kevésbé szerepelnek a disszertációban.

Az opponencia következő nagyobb egységében Professzor Úr az általam elvégzett empirikus vizsgálatokat értékeli. Örömmel töltenek el elismerő mondatai, amelyek szerint a nemzetközi példákra és egy igen széles – döntő mértékben magyarországi – adatbázisra támaszkodva megfelelő módon használtam a keresztmetszeti összehasonlítások szemléletét és módszertanát, és ennek során fontos eredményekre jutottam. Ebben az összefüggésben azt szeretném hangsúlyozni, hogy az adatgyűjtés ebben a témakörben még igen sok hiányossággal küzd, és ez a tény nagymértékben megnehezítette a munkámat, és több esetben egyedi módszerek alkalmazását tett szükségessé.

Köszönettel fogadom Professzor Úr azon szavait, hogy a disszertáció sok momentumán átút a szerző gyakorlati tapasztalata és tudományos felkészültsége, publikációs aktivitása a településmarketing és az önkormányzati fejlesztéspolitika területén. Az érintett két témakör hosszú ideig fontos szerepet játszott tudományos pályafutásomban, és ennek következtében törekedtem arra, hogy a legfontosabb vizsgálati eredményeimet ezen disszertációba is beillesszem.

Elismerem, hogy életemnek a gyerekkor óta fontos részét képezi a sport, és nem gondoltam volna, hogy az ágazat társadalomföldrajzhoz való tudományos kapcsolódása ilyen sokrétű. Ugyanakkor – az Opponens utolsó bekezdésében megfogalmazott gondolathoz hasonlóan – bennem is megfogalmazódnak a sport jelenlegi – egyes vélemények szerint túlzott – preferáltságából adódó félelmek.

Végezetül szeretném még egyszer megköszönni Professzor Úr munkáját. Az általa felvetett kérdések és problémák valóságok, és elősegítik számomra a leírtak tovább gondolását, újabb következtetések levonását.

Kérem válaszaim elfogadását.

Debrecen, 2018. január 28.

Dr. Kozma Gábor